

Monumentnummer*: 513175

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82787/193

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Bakkeveen Opsterland Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Bakkeveen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Duurswoude	D			1148
Duurswoude	D			739
Duurswoude	D			177
Duurswoude	D			1172
Duurswoude	D			164
Duurswoude	D			154

Omschrijving**

Inleiding

De aanleg van BOS en TUIN rondom de Slotplaats dateert uit verschillende perioden, respectievelijk de 17de of de 18de eeuw en omstreeks 1922. Tot de oudste onderdelen behoren de zichtas met bos aan de overzijde van de Compagnonsvaart, toponiem Slotsingel (1851-1855). De oorspronkelijke aanleg valt samen met de bouw van een buitenplaats ten tijde van of kort na de aanvang van de vervening rond Bakkeveen. Het zogeheten Sterrebos achter de Slotplaats is vermoedelijk aangelegd in het begin van de 19de eeuw en hangt mogelijk samen met de bouw van de boerderij in 1818. Tot de aanleg die werd gerealiseerd tegelijkertijd of kort na de verbouw van de Slotplaats in 1922 behoren de voor- en achtertuin met een formele aanleg naar ontwerp van Gerretsen en Endt uit Oosterbeek. Dit type aanleg was in de jaren twintig met name weer populair geworden in het oosten des lands bij de landhuizen van de textielbaronnen. Als gegevens vormen deze groenelementen het belangrijkste cultuurhistorisch continuüm van het complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op het visuele belang van de zichtas lijkt later te zijn ingespeeld door de bouw van een niet-beschermenswaardige boerderij.

Omschrijving

De zichtas aan de overzijde van de Compagnonsvaart wordt aan de waterzijde ingesloten door twee rechthoekige bospercelen, die een coulisse vormen en de zichtas visueel in een bos laten aanvangen. Achter de bospercelen wordt de zichtas aanvankelijk begeleid door een dubbele rij bomen, bestaande uit vooral eiken, maar ook beuken, enkele berken en een vliegden, en wordt de grens gevormd door een droge greppel. Ongeveer halverwege een kruisende afwateringssloot wordt de bomenrij enkelvoudig. Daarna heeft de zichtas aan weerszijden jonge bosaanplant, bestaande uit gemengd loofhout met onder meer beuken; ongeveer halverwege het eindpunt van de zichtas ligt aan de noordwestzijde open landschap.

In 1922 ontwierpen de architecten Gerretsen en Endt bij de tot landhuis verbouwde boerderij eveneens een tuin met een formele aanleg. Aan de voorzijde van het landhuis is de structuur van de formele aanleg met ondermeer een verdiept bassin en een toerit nog herkenbaar en zijn de gemetselde trappen naar het verlaagde gedeelte nog aanwezig. De beplanting van zowel voor- als achtertuin is gewijzigd. De achtertuin van het landhuis is thans een gazon, zonder borders maar omzoomd door een beukenhaag, bomen en rhododendrons, de structuur ervan is echter nog herkenbaar.

Het aan de achtertuin grenzende bos, bekend als het Sterrebos, dateert vermoedelijk in aanleg uit de 18de of begin 19de eeuw. Het bos is in vier, tamelijk vierkante, perken beplant met voornamelijk beuken. Het bos is doorsneden door een kruis- en ruitvormig padenbeloop, als respectievelijk hoofd- en nevenpatroon. In één kwadrant van het Sterrebos is jonger naalddhout ingeplant.

Waardering

De aanleg van bossen en tuinen rondom de Slotplaats is van algemeen cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde:

- vanwege de redelijke mate van herkenbaarheid van een historische bos- en tuinaanleg uit verschillende perioden,
- vanwege de herinneringswaarde aan het vroegere landgoed ter plaatse,
- vanwege de zeer hoge mate van structurele en visuele gaafheid in relatie tot de bebouwing,
- vanwege de hoge mate van typologische zeldzaamheid in Friesland van het hoofdgebouw met een, in oorsprong formele 17de-/18de en 18de-/19de-eeuwse aanleg en een kenmerkende tuinaanleg uit 1922.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuin